

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispvtatio I. De natura & essentia Sacrificij Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

TRACTATVS
DE
SACRIFICIO MISSÆ.
DISPUTATIO PRIMA.

De natura & essentia Sacrificij Missæ.

DIFFICULTAS PRIMA.

Quid sit Sacrificium propriè & strictè sumptum.

Gabriel.
Castro.

IRCA naturam & essentiam
Sacrificij in communi pro-
priè & strictè sumptu, non
parum laborant Theologi.
Gabriel lect. 85. in Ca-
nonem Missæ, & Castro
lib. 10. Aduerter hæreses,
v. Missa, Heresi 2. docent,
Sacrificium propriè & strictè sumptu, esse quod-
cumque bonum opus, quod fit ut sancta societas
Deo adhæreamus. Et eodem modo definit Kenni-
tius Sacrificium in communi in 2. Parte Examini-
nis, disp. de Sacrificio Missæ. Quæ definitio sum-
pta videtur ex Augustino lib. 10. de Cuiitate ca. 6.
dum ait: *Proinde verum Sacrificium est orne opus
bonum, quod agitur ut sancta societas inhereatur
Deo, relatum scilicet ad illum finem boni, quo vera-
citer beati esse possimus.*

Definitio tamen hæc Sacrificij communiter
rejicitur, & merito: Primo, quia quodcumq; opus
bonum fit, aut fieri potest, ut sancta societas Deo
adhæreamus, & efficiamur beati, & tamen non
quodcumq; opus est propriè & strictè & peculiariter
Sacrificium, ut constat ex Scriptura, in qua
multa opera bona opponuntur Sacrificio, & abeo
distinguuntur. Osea 6. *Misericordiam volo, non
sacrificium.* & 1. Reg. 15. *Meliare est obediensia,
quam vicitia.* Secundo, quia Sacrificium propriè
& peculiariter sumptum, est opus virtutis religio-
nis, quia Deum peculiariter colimus, ut omnes na-
tiones consentiunt; ergo non est actus cuiuscumque
virtutis. Tertio, quia in Ecclesia Dei post
mortem Christi non agnosciunt nisi vnum tantum
propriè & peculiariter sacrificium, & ita Corpus &
Sanguis Christi; ergo Sacrificium propriè non est opus cuiuscumque virtutis.

Definitio etiam, quia Melanchthon in Apologia
Confessionis Augustanae in Articulo de Missa de-
finit Sacrificium, quod sit *cerimonia vel opus quod
nos Deo reddimus, ut eum honore afficiamus*, eidem
fundamentis rejicitur, si per honorem intelligatur
eum, quem quocumque opere bono exhibemus
Deo. At si per honorem intelligat quemcumque
peculiaritem, quem ex virtute religionis Deo exhibemus,
rejicitur Primo, quia ex virtute religionis
etiam exhibemus Deo honorem peculiariter obla-

tionibus, votis, iuramentis, & adoratione; & tamen
actus isti non sunt peculiariter Sacrificia. Secun-
do, quia post mortem Christi in lege Euangelica
est vnum tantum propriè & peculiariter Sacrificium
secundum speciem, & tamen sunt plures actus
virtutis religionis specie distincti, quibus diverso
modo specifico colimus Deum.

Definitio quoque Caluini, quæ lib. 4. Instit. cap. 18. definit Sacrificium, quod sit *quidquid omni-
no Deo offeratur, facile rejicitur*; quia in lege Euangeli-
ca est vnum tantum Sacrificium, & tamen in
ea plures res offeruntur. Cui adde, quod alia
Aaron Num. 8. dum obtulit Domino filios Levi,
eos Deo sacrificasset.

Augustinus autem vbi suprà, dum quodcumque
opus bonum, factum ut Deo placeamus, ap-
pellat Sacrificium verum, non vult esse propriè &
peculiariter Sacrificium, sed Sacrificium latè. Ap-
pellat autem quodcumque opus bonum sic fa-
ctum, verum Sacrificium, ab effectu veri & pro-
prii Sacrificij; quia dicta opera aliquo modo magis pla-
catur Deo, & per ea aliquo modo magis pla-
catur Deus, & nobis magis reconciliatur, quam
per Sacrificium externum, præsertim quando fit
linea pietatis: quod maxime verum est de sacrificiis
peccatorum, quibus Augustinus reliqua bona ope-
ra comparavit, & de quibus ait per se & facta
non placere Deo.

Deinde Gabriel vbi suprà, & Suarez disp. 73. Gallo
lect. 6. definitus Sacrificium, quod sit *altius exter-
ius religionis continens supremum latram cultum, si-
lique Deo debitum.* Quam definitio rejicit Val-
quez disp. 22. n. 18. & merito: quia per eam non
explicatur peculiaris ratio & essentia Sacrificij, sed
communis omnibus actibus religionis, quia qui-
cumque actus religionis continet supremum cul-
tum latram, & soli Deo debitum: quia quo cumque
opere virtutis religionis aut Deitatem, aut attribu-
tum aliquod Deitatis, prædictè profitemur & re-
cognoscimus; Sacrificio autem nihil maius Deitate
nec ipius attributis profitemur, quia Sacrificio
profitemur omnipotentiam Dei, quæ non est ma-
ior Deitate nec alijs attributis.

Rursus recentiores nonnulli definunt Sacrifi-
cium, quod sit, *oblatio externa Deo facta, qua ad
agnitionem humana infirmitatis, & proficienciam di-*

1118

unus & maiestatis, à legitimo ministro res aliqua sensibilis & permanens rite mystico consecratur & transmutatur. Et ferè iuidentur duas alia definitiones Sacrificij, quibus Suarez vbi supra etiam definit Sacrificium, quarum prior est: Sacrificium est oblatio Deo facta per immutationem alicuius rei, in signum legitime institutum diuine excellentie & reverentie. posterior est: Sacrificium est signum sensibile ad diuinam excellentiam, & cultum sibi debitum immediatè significandum, impositum per alicuius rei immutationem. Et etiam ferè in idem recidit definitio Sacrificij, qua Aegidius quæst. 83. nom. 3. definit Sacrificium, quod scilicet sit oblatio externa legitima auctoritate instituta, qua res aliqua sensibilis immutatur, per legitimum ministerium legitimo loco, & riu Deo vero facta, in protestationem summi ipsius in res omnes domini.

Definitiones hæc etiam sunt insufficientes, quia non explicant peculiariter rationem Sacrificij, prout Sacrificium distinguuntur ab omnibus alijs actibus religionis: quia adoratione profitemur diuinam excellentiam & maiestatem, & nostram infirmitatem & inferioritatem, in clarius quam Sacrificio, quia adoratione nos tamquam interiores submittimus Deo tamquam omnium supremo in excellentia, maiestate & dignitate. Nec ex eo, quod addatur, in Sacrificio rem offerri & immutari, explicatur peculiaris ratio Sacrificij; quia etiam oblatione rei odorifera, & cius exhalatione, vt thurificatione, Deum aliquando adoramus, quatenus cum quasi odore perfundimus; quia eo ipso nos ei, vt inferiores in predictis, submittimus: ex eo enim, quod addatur à legitimo ministro, aut in signum legitime institutum aut impositum, nulla ratio essentialis, nec propria passio Sacrificij explicatur. quia Sacrificium esse potest absque utroque. Nam quamvis lege scripta Dei, in & plurimum nationum, in situ fuenterint pecuniaris signa pro sacrificijs, & ad id etiam fuerint aliqui homines peculiariter destinati & deputati; Sacrificium tamen ex sua natura neutrum exigit: quia vnicuique, seculi prohibitione positiva, iure naturæ permisum est, Deum Sacrificio colere, & etiam sibi eligere signum, ad id idoneum. Id vero, quod addit Aegidius, in protestationem summi domini in res omnes, faltum est: quia etiam si simplici oblatione rerum Deo facta, protestemur supremum Dei dominium in illas, non tamen Sacrificio; quia eo tantum protestamur Deum esse auctorem vitæ & mortis, & esse & non esse rerum.

Tandem definitio aliorum, qua definitur Sacrificium, quod sit oblatio sensibilis immutata, in honorem & cultum & reverentiam Dei, rejecitur ex eo, quod per eam non explicetur peculiaris ratio profissionis seu protestationis practicæ Dei, vt auctoris vitæ & mortis, in qua peculiaris ratio & essentialia Sacrificij consistit; quamvis in ea definitione ponatur immutatio, quia tantum est quid materiale, cui potest conuenire dicta ratio profissionis & protestationis practicæ; in modo illa potest esse materiale, cui conueniat ratio adorationis.

Pro exacta igitur Sacrificij propriæ dictæ definitione supponendum est ex communis Theologorum consensu, Sacrificium esse quendam peculiariter actum virtutis religionis, distinctum ab omnibus alijs, qui ab adoratione, & à simplici oblatione, cum quibus maiorem habet similitudinem, quam cum alijs actibus virtutis religionis, sic di-

stinguitur. Quando per adorationem practicè recognoscimus & profitemur Deum, ut supremum quoad excellentiam, seu claritatem, & dignitatem, quia est signum quo practicè nos submittimus Deo, vt superiori in excellentia & dignitate, & per simplicem oblationem practicè recognoscimus & profitemur Deum, non ut superiori in excellentia & dignitate, sed ut supremum Dominum omnium rerum, cui omnes ferti debent; id est enim Deo offerimus res alias, v. g. aurum, aut tritum, aut panem, ut denotemus earum, & reliquarum quas possidemus, ipsum magis quam nos esse Dominum: per Sacrificium vero practicè recognoscimus & profitemur Deum, ut omnipotenter ad conseruandum & destruendum omnes res creatas, praesertim viventes; seu recognoscimus, & profitemur Deum, ut auctorem ipsius esse & non esse rerum, praesertim ipsius vitæ & mortis viventium, & quia nihil est quod mere naturaliter sit practicè recognoscere auctoritatis diuinae circa esse & non esse rerum, circa mortem & vitam. id est requisita est aliqua positiva institutio, aut Dei, aut hominum, qua re aliqua id in Deo denotemus, & significemus, & affectum seu intentionem efficiendem exprimamus. Et quamvis ad id possit pro libito quacumque res institui, etiam nullam ad id habeat naturalem proportionem (sicut voces, absque proportione aliqua naturali ad res, fuerint instituta ad eas significandas, quia eam habere non possunt) a prius tamen & conuenientius ad id instituuntur res, quæ aliquam habent proportionem naturali ad id; quia sunt plures res quæ talem proportionem habere possunt, id autem maximam habet proportionem naturalem, immutatio rei quæ sacrificatur, quæ sit consumptio illius rei, aut quæ saltem ad consumptionem rei ordinetur; quia talis immutatio maximè apta & conueniens est ad denotandum, nos & omnem rem ita à Deo prout voluntatis ipsius destrui posse, sicut res illa in Sacrificio Deo oblata modo dicto immutatur à nobis.

Prædicti autem tres actus religionis distinguuntur à laude Dei, qua etiam est actus religionis, quia actus laudis Dei positus est in verbis, & circa omnia attributa Dei versatur: illi vero tres positi sunt in rebus, & singulis eorum prædicta peculiaria attributa Dei profitemur.

Quod si obijicias: Oblatio panis & vini facta à Melchisedech Genet. 14. fuit verū Sacrificium, & absq; dubio satis aptè & conuenienter & tamen in pane & vino nulla fuit facta immutatio; ergo absque hac aptè & conuenienter potest esse Sacrificium. Omisisti alijs solutionibus, relèdemus, quod etiam si in Scriptura non fiat mētio alicuius immutationis facta in pane & vino à Melchisedech, credendum tamen est, facta fuisse. Quomodo autem fuerit facta, non constat: potuit tamen panis adustio in cibano immutari, & vini effusione illius super panem adustū, aut expressione illius ex viuis.

Sacrificium ergo in communis propriè & strictè peculiariter dictum, est signum existens in re Deo oblata, quo Deum ipsum auctorem vitæ & mortis profitemur. Aut, quod in idem recidit, est immutatio rei Deo oblata, qua Deum ipsum auctorem vitæ & mortis profitemur.

Definitio hæc Sacrificij in communis est sufficiens & exacta, quia per eam explicatur propria & peculiaris ratio Sacrificij, prout est actus distinctus ab alijs

alijs aetibus virtutis religionis, ut ex dictis facile constare potest. Dicitur in ea definitione Sacrificium esse *signum existens in re Deo oblata*, aut dicitur esse *immutatio rei Deo oblata*, quia *Deum ipsum auctorem vite & mortis profitemur*, quia nulli alii potest licet fieri, nisi vero Deo, etiam si verè & validè possit fieri alij, qui iudicetur non esse Deus: quia si res aliqua illi offeratur, immutando illam animo & intentione profitendi illum auctorem vite & mortis, absque dubio illi fieri vetum & validum Sacrificium, quamvis in eo maximum sacrilegium committatur; nam ratio cultus non tam pender ex persona cui fit, quam ex signo & ex intentione ex qua fit.

DIFFICULTAS II.

Vtrum in Missa sit verum & proprium Sacrificium, & in eo Christus imoleatur.

Nomen *Missæ*, quod haeretici tamquam barbarem, & in Scriptura minimè repertum, *Bellarmino. Egidius.* immitterit rident, de quo legendi sunt Bellarmenus lib. 1. de Missâ cap. 1. & Egidius q. 8; art. 1. dub. 3. non est Hebreum, ut non pauci falsè existimant, sed est Latinum, ut aduertunt Bellarmenus & Egidius ubi suprà Suarez disput. 14. Vaquez disp. 22. 1. & plures alij: & non deriuatur à *transmutendo*, ut absque fundamento aliquo existimat.

Hugo de S. Victore.

Isidorus.

Hugo de S. Victor lib. 2. de Sacramentis, p. 8. cap. vlt. quia populus ministerio Sacerdotis vora sua & oblatione Deo transmittit, sed deriuatur & dicitur à *mittendo* (vt Isidorus lib. 6. Etymol. c. 9. Augustinus Serm. 237. & reliqui Theologi, qui existimant esse Latinum, aduertunt) sumptu pro dimittendo, ita ut *Missæ* idem sit quod *missio* seu *dimissio*, quia populus in Missa dimittitur, nunc tantum in fine Diacono dicente, *Ite missæ est*, id est, Ite, quia iam missio seu dimissio est, vel tempus missio seu dimissio. Antiquitus vero Gatechumeni immediatè ante Offertorium, dicente Diacono, *Catechumeni exente*; & baptizati, in fine Missæ, Diacono dicente, *Ite missæ est*: & ideo in eodem Sacro dicebantur esse duas Missæ, vna Catechumenorum, & altera baptizatorum, & ob id nunc idem Sacrum dicitur *Missarum solemnia*.

Hoc supposito, haeretici circa præsentem Difficultatem docent, in Missa nullum esse propriæ Sacrificium, in quo Christus aut aliud immoleatur. Quod multis probant, Primo, quia Christus, ut dicitur ad Hebreos 7. est Sacerdos in æternum; ergo ipse nullus in terris succedit Sacerdos, & consequenter Sacrificio facto à Christo, nullum in terris succedit Sacrificium, in quo ipse aut aliud immolare possit.

Secundo, quia Sacrificium cruentum Christi in cruce fuit infiniti valoris; ergo superuacaneum est nunc Sacrificium nouum offerre, & antiquum repetere. Et confirmatur, quia Christus vno introiit per sanguinem sancta (id est vna sua morte in fieri, seu uno sacrificio cruento) æternâ redemptionem inuenit, ut ait Paulus ad Hebr. 9. & vna oblatione sui in cruce consummavit sanctificatos, ut ait idem Paulus c. 10. Ergo post mortem Christi frustrâ fuit nouum Sacrificium, & repetetur antiquum.

Tertio, quia Eucharistia est Sacramentum & testamentum; ergo nequit esse propriæ Sacrificiū. Pro-

batur consequentia, quia ratio Sacrificij consistit in eo, quod sit id quo nos aliquid Deo offeramus; ratio vero Sacramenti in eo, quod sit id quo Deus nobis aliquid conferat; & ratio testamenti in eo, quod sit id quo nobis aliquid promittat seu relinquat. Impossibile autem est, quod eadem res sit id quo Deus nobis aliquid promittat & donet, & quo aliquid a nobis Deo offeratur.

Quarto, quia Christum in ultima cena Sacramentum Eucharistiae Discipulis deditis recepimus; se autem ipsum, aut aliud Patri obtulisse in Sacrificium, numquam legitimus; ergo Sacerdotes Christi, ad imitationem illius consecrantes, non dicentur aliquid Patri in Sacrificium offere.

Quinto, quia ad rationem Sacrificij necessaria est consumptio aut immutatio rei quæ immolatur, ad ipsius consumptio ordinata; in Missa autem saltem Christus non consumitur, nec inchoatur; ergo saltem Christus non immolatur in Missa.

De Fide tamen est, in Missa verum & propriæ dictum Sacrificium Deo offerri, & in eo Christum immolari. Quod definitum est in Tridentino less. 22. cap. 1. & 2. & can. 1. 3. & 4. & illius mentione in Concilio Nicæano I. can. 13. & in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. c. 1.

Et id tradunt innumerii Patres (vt haeretici ipsi testantur) pro nunc tamen sufficiant Andreas Apostolus, qui, ut ex eius Legenda constat, *Ego Proconfuli, Iudenti ut Dijis immolare, respondere: Ego omnipotenti Deo immolo quotidie, non tantum carnes, nec hincorum sanguinem, sed immaculatum Agnum in altari*. Et Hippolytus Martyr, qui in Oratione de Consummatione facili introducit Christum, sic loquuntur: *Venite Ponitum & Sacerdotes, qui pretojum Corpus & Sanguinem meum quotidie immolastis*. Et Ambrosius, qui c. 1. Luca sic ait: *Cum sacrificamus, Christus adhuc Christus immolatur*, quæ omnia sunt in Missa.

Et id ratione probatur, Primo à priori: quia in Missa, media confectione vtriusque speciei, occiditur Christus ut homo (quamvis non cruentus, sed incriuentus & mysticus) quia per confectionem vtriusque speciei ex vi verborum, quibus illa fit, separatur Corpus a Sanguine, & Sanguis a Corpori, ut expendemus Diffic. VIII. quo verè & propriè denotamus Deum esse auctorem vite & mortis, & id intendimus: ergo in Missa est verum & propriæ Sacrificium, & in eo Christus immolatur.

Secundo idem ab absurdo probatur, quia in Missa non est verè & propriæ Sacrificium, & in eo Christus non immolatur, in Ecclesia Christiana nullum esset propriæ Sacrificiū. Consequens autem est absurdum, quia nulla natio, quantumvis barbara, agnoscit carnis vero & proprio Sacrificio. Antecedens autem probatur, quia extra Missam nihil fit in Ecclesia Christiana ad denotandum Deum auctorem vite & mortis, quia extra Missam nullum animal ad id denotandum occiditur, ut patet; nec res aliqua ad id denotandum confluuntur, nec immolatur, quia consupitio thymiamatis & incensi, quæ non raro fit in Ecclesia Dei, non fit ad denotandum Deum esse auctorem vite & mortis (quamvis posset) sed ut vapore corum & suffici Deum adoret; & ob id sit thymiamata & incensum absque igne vapore illum copiose exhalant, sicut, quando igne cremantur, Ecclesia non vteretur consumptione corum in igne. Accedit, quod vaporibus & sufficiibus thymiamatis & incensi

incensi etiam colit imagines, sicut luminaribus
synod. VII, accensis, ut dicitur in VII. Synodo aet. 7. & tamen
imaginibus numquam obulit sacrificium. Vnde
quando in benedictione cerei Paschalis grana in-
censi cereo affixa dicuntur Sacrificium, non su-
mitur ibi Sacrificium propriè: quia non immu-
tantur, nec immutanda sunt ad denotandum Deum
auctorem vite & mortis, immò tunc non immutantur;
sed dicuntur Sacrificium latiori significatio-
ne, quia etiam opera misericordia dicuntur Sacri-
ficium: immò grana illa tantum dicuntur latè Sacri-
ficium figuratè & repræsentatiuè, quatenus grana
illa significant opus misericordia factum à mulie-
ribus quando emerunt aromata ad vngendum
corpus Christi.

Ad primam ergo rationem hæreticorū respon-
demus, ex eo quod Christus sit Sacerdos in aet-
ernum, tantum deduci, nullum posse in Sacerdotio
ipsi tamquam relinquenti Sacerdotium succedere,
sicut Sacerdotes Leuiticii alij succedebant, quia
morte desinebat esse Sacerdotes: non vero deduci,
non posse de novo plures ordinari Sacerdotes non
successores Christi, sed Vicarios illius, qui tamquam
ministri illius possint nomine ipsius ministrare.

Ad secundam respondemus, quod etiam Sacri-
ficium cruentum Christi, seu oblatio qua se ipsum
moraliter obulit mactationi cruentæ, fuerit infiniti
valoris, & sufficientissimum, tamquam meritum
vniuersale, ad redemptionē nostram: nihilominus
absque iniuria illius, & absq; iniuria crucis in qua
fuit factum, & absq; eo quod virtutis infinitæ illius
aliquid derogetur, possunt altaria erigi, & Sacri-
ficium Missæ quotidie celebrari, & repetiri, quia istud
non fit, nec repetitur, quia non sufficiat Sacrificium
Christi tamquam meritum vniuersale; sed vt per
Sacrificium Missæ, tamquam per causam particula-
rem, & tamquam per medium, instar Sacramenti
nobis applicetur fructus meriti vniuersali obla-
tions, quia Christus se ipsum obulit mactationi
cruentæ, vt docet Tridentinum sif. 22. c. 1. & 2. Ex
eo autem quod præter Sacrificium Missæ sint alia
media, per quæ possit nobis applicari fructus me-
ritæ dictæ oblationis Christi, non est contendendum
superiacaneum Sacrificiū Missæ: quia ex eo, quod
non sit medium vnicum, tantum fit, non esse ne-
cessarium; non vero, non esse vtile. Et ad confirmationem
respondemus, Christum vna sua morte, &
vno suo Sacrificio cruento, inuenisse redēptionem
nostram, & illam cōsumasse, quod sufficientiam,
seu tamquam meritum vniuersale, non vero quo-
ad efficaciam; & ideo non fruſtrā fieri Sacrificium
nouum in Missa, sed vtliiter, vt felicit fructus me-
riti vniuersalis Christi nobis per illud applicetur.

Ad tertiam concedimus, Eucharistiam esse Sa-
cramentum & testamentum; negamus tamen, non
posse esse Sacrificium, quia id conuenit Eucharis-
tia ratione diuersarum rerum ipsius. Quia est Sa-
cramentum, ratione specierum, quatenus sunt si-
gnum praædicium gratia: & est Sacrificium, ratione
consecrationis vtriusque speciei; quia ex vi illius
humanitas Christi incruente mactatur: & est te-
stamentum, ratione Sanguinis contenti sub spe-
ciebus vini; quia Sanguis Christi, quamvis non
prout existens sub speciebus vini, sed prout effu-
sus in cruce, seu effusio illius est conditio sub qua
Deus nobis promisit gratiam & gloriam, & ob ef-
fusionem illius iam impletam nobis illas confert,
& ob eam prauisam contulit gratiam Patribus ve-

teris Testamenti, de quo diximus tractatu de Eu-
charistia Disputatione III. Difficultate VII.

Ad quartam respondemus, quod quamvis ex-
prefse non legamus, Christum in ultima cena se
Deo in Sacrificium obtulisse, id tamen negari non
potest; sicut etiam, quamvis non legamus, Sacra-
mentum Eucharistia sub nomine Sacramenti suis
Discipulis tradidisse, id negari non potest, quia ve-
re illis tradidit, quod habuit veram rationem Sa-
cramenti. Quia ergo positio Christi sub speciebus
est vera mactatio illius, ut dicemus Difficult. VIII.
& IX. & absque dubio instituta & facta est ad de-
notandum, Deum esse auctorem vite & mortis;
negari non potest, Christum in ultima cena se ip-
sum in Sacrificium Deo obtulisse, quia in ea se ip-
sum sub speciebus posuit, & dicto fine.

Ad quintam, negamus, Christum in Missa non
confunni mysticè, de quo dicemus Diff. VIII. & IX.

Ex dictis constat, Christum esse victimam, seu
hostiam Sacrificij in Missa reperti, quia ipse est qui
immo olatur in illo, de quo amphius Diff. VIII. & IX.

DIFFICULTAS III.

Vtrum aliquid aliud simul cum Christo ad
victimam, seu hostiam Sacrificij Missæ
pertineat.

Bellarmino lib. 1. de Missa, ca. 27. & Adamus Bellarmino.
q. 9. dub. 2. docent, ad victimam & hostiam,
que in Sacrificio Missæ immolatur, etiam pertin-
re substantiam panis & vini, quia in Liturgia seu
Missa Romana panis & vinum appellantur hostia,
quando in Offertorio dicitur, *Suscipe sancte Pa-
ter hanc immaculatam hostiam: & etiam appellantur
Sacrificium*, quando statim post Offertorium
dicitur, *Veni sanctificator, & benedic hoc Sacri-
ficiu m tuo sancto nomini preparatum*. Et idem vi-
denter tradidisse Patres, dum dicunt, Christum
ex suis creaturis obtulisse; & dum Sacrificiū Mis-
sa appellant *Sacrificium panis & vini*; & dum dicunt,
Christum panem & vinum obtulisse; & dum dicunt,
panem & vinum in Sacrificio offerri; &
clariss. dum dicunt, panem & vinum offerri in
Sacrificium.

Vasquez. q. 12. punct. 1. & communiter Theologi docent,
Vasquez. & merito, panem & vinum non pertinere in in-
sece ad victimam Sacrificij Missæ, sed tantum Christum
vt victimam. Quod satis indicat Tridenti-
num sif. 22 c. 2. dum ait: *Vna enim eademque est
hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio,
qui se ipsum tunc in cruce obtulit, sola offerendi ra-
tione diversa*. Sed in Sacrificio cruento crucis solus
Christus absque substantiam panis & vini, & abs-
que ipsum accidentibus fuit hostia & victimæ;
ergo in Sacrificio incruento Missæ solus Christus
est hostia & victimæ; & ad eam non pertinet sub-
stantia panis & vini, nec ipsum accidentia; alias
in vitroque dicto Sacrificio non esset eadem hostia
& victimæ.

Et ratione probatur: quia, ut dicemus Diff. VIII.
& IX. immolatio seu actio sacrificandi in Missa
sufficiens salutari & constituitur in separa-
tione mystica, qua Corpus Christi ponitur ex vi
verborum sub speciebus panis, non posito Sanguine
ex vi corum; & Sanguis Christi ex vi verborum
sub speciebus vini, non posito Corpore ex vi illo-
rum,

rum, quia in ea mystica separatio est sufficiens mactatio & iugulatio Christi; ergo solus Christus absque aliquo alio est sufficiens victimæ in Sacrificio Missæ.

Illud vero, quod tradit Gaspar Cafalus lib. 1. de Sacrificio Missæ c. 25 nempe, in Missa esse duo Sacrificia, vnum in quo solus Christus est victimæ, & alterum in quo panis & vinum sunt victimæ, absurdum est, non solum quod id quod assertur, in Missa esse duo Sacrificia, quia est contra Tridentinum s. 22. in initio, vbi Sacrificio Missæ appellat *singulare*, de quo dicemus Diff. xi. sed etiam quod id quod assertur, in Missa esse duas victimæ, quia est contra Tridentinum cap. 2. vbi ait, in Sacrificio Missæ esse vnam hostiam, & hanc esse eamdem cum hostia in Sacrificio crucis immolata; & contra id, quod in Oratione Dominicæ VI. post Pentecosten continetur, nempe: *Deus, qui legalium differentiam hostiarum unius Sacrificij perfectione sanxisti*, vbi nomine *Sacrificij* potius hostia intelligitur, quam actio sacrificandi; tum quia comparatur cum hostijs & victimis legalibus; tum quia in Ecclesia non vna tantum immolatio succelsitariquis, sed plures specie, nempe cruenta & in cruenta, & plures numero in cruenta. Et quidem ex nullo fundamento deduci potest, Christum aliam rem præter se ipsum in victimam pro Sacrificio commendasse, nec ad aliud immolandum quam se ipsum. Sacerdotes instituisse.

Panis vero & vinum appellantur in Missa hostia & sacrificium, quia transiunt & conuertuntur in victimam huius Sacrificij, & ob id appellantur hostia & sacrificium præparatum, id est, id quod præparatum est, vt ex eis fiat Sacrificio, & ob idem Christus dicitur ex creaturis suis obtulisse, & ob idem Sacrificio Missæ appellari Sacrificio panis & vini; & etiam quia in hoc Sacrificio immolatur Christus, vt contentus sub speciebus panis & vini: & ob id dici potest Christum panem & vinum obtulisse, quamvis addatur, in Sacrificio & panem & vinum immolasse.

DIFFICULTAS IV.

Vtrum immolatio, seu actio sacrificandi in Missa, consistat in oblatione panis & vini statim post lectum Euangelium verbaliter facta.

Supponimus, in Missa sex actiones inter alias reperi. Prima est, oblatio panis & vini statim post Euangelium lectum verbaliter facta. Secunda est, consecratio realis vtriusque speciei, in qua inclusæ sunt dæficio panis & vini, & positio Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus. Tertia est, oblatio Corporis & Sanguinis Christi paulo post consecrationem vtriusque speciei verbaliter facta. Quarta est, fractio Hostie consecrata. Quinta est, distributio Sacramenti Eucharistiae. Sexta est, sumptio illius facta à Sacerdote.

Est ergo difficultas, in qua actione earum actio Sacrificij Missæ consistat: & Primo est difficultas, An consistat in oblatione panis & vini, statim post Euangelium verbaliter facta.

Scotus in 4. dist. 13. quæst. 2. §. *Ad questionem*, verific. *Si obycias*, docet, in ea oblatione sufficienter constitui, quamvis indicet etiam sufficienter constitui in oblatione verbali Corporis & Sanguinis

Christi post consecrationem facta: quod indicant Partes, dum Sacrificium Missæ dicitur ab ipsi panis & vini, & dum Christus in ultima cena, ad cuius imitationem nos in Missa Sacrificium offerimus, dicitur panem & vinum obtulisse. Et ratione probatur, quia dicta verbalis oblatio panis & vini est vera oblatio, & Deo facta; ergo est vera immolatio, & Sacrificium.

Alanus vero lib. 2. de Sacrificio cap. 18. Bellarminus lib. 1. de Missa, c. 22. Suarez disp. 75. sect. 3. Vasquez disp. 222. c. 1. & communiter Theologo docent, immolationem, & actionem Sacrificij Missæ non esse positam in dicta oblatione, & merito: quia per eam oblationem panis & vini non fit immutatio aliqua in pane & vino, qua propter possimus Deum esse auctorem vitæ & mortis, quia simplici tantum oblatione offeruntur; ergo in ea nequit constitui vera immolatio & sacrificio. Et accedit Primo, quod in primitiva Ecclesia non fiebat dicta oblatio panis & vini in Missa, & tamen semper in Missa Sacrificium fuit oblatum. Accedit Secundo, quod victimæ in Sacrificio Missæ non est panis & vini, sed solus Christus, vt diximus Difficultate precedenti.

Sacrificium vero Missæ dicitur à Patribus panis & vini, & quia panis & vinum transiunt in victimam huius Sacrificij, & quia Christus, vt contentus sub speciebus panis & vini, in ista substancia panis & vini immolatur; & ob easdem rationes dicitur panem & vinum obtulisse, etiam addendo in Sacrificium.

Et ad rationem respondemus, concedendo Antecedens, & negando Consequentiam; quia non quæcumq; oblatio est Sacrificium, sed tantum illa, quia res oblatæ ita immutatur, vt ipsius immutatio denotetur Deum esse auctorem vitæ & mortis.

DIFFICULTAS V.

Vtrum immolatio, seu actio sacrificandi in Missa, consistat in oblatione Corporis & Sanguinis Christi, paulo post consecrationem verbaliter facta.

Ecki lib. 3. de Sacrificio Missæ, c. 9. & C. 10. briel in 4. dist. 13. q. 1. art. 3. docent, immolationem, seu actionem sacrificij Missæ, sufficienter constitui in oblatione illa verbali, quia Sacerdos paulo post consecrationem verbaliter offert Corpus & Sanguinem Christi: quod etiam indicat Scotus q. 2. §. *Ad questionem*, verific. *Solycus*. Probari autem potest, quia per eam oblationem sufficienter offert Deo Christus, seu Corpus & Sanguis Christi; ergo in ea sufficienter constituitur actio Sacrificij Missæ.

Bellarmino vero, Vasquez & Suarez vbi supra, docent, immolationem, seu actionem Sacrificij Missæ non constitui sufficienter in dicta oblatione; & merito: quia per dictam oblationem nulla fit immutatio, nec aliud quo denotetur Deum esse auctorem vitæ & mortis; ergo in ea non constituitur immolatio & sacrificatio reperita in Missa. Accedit, quod non constat, Christum, qui in ultima cena in cruentem sacrificauit, & quem nos in Sacrificio Missæ imitamus, post consecrationem panis & vini seipsum Patri obtulisse.

Addunt prædicti contra Scotum & Couarrizierum, non solum in ea oblatione non constitui sufficienter immo-

Scotus.

Canus.

Vasquez.

Suarez.

Scotus.

Bellarmino.

Vasquez.

Suarez.

immolationem Missæ, sed nec ad essentiam illius pertinere; & merito: quia, vt dicemus Difficultate IX. tota essentia immolationis Missæ sufficienter consistit in consecratione utriusque speciei. Et quamvis in ea non consistet sufficienter, nō posset dicta oblatione perfici & compleri, quia nihil in ea est, quod iuare possit ad denotandum, Deum esse auctorem vita & mortis; quia si aliqua ratione iuare posset ad id, maxime quia est oblatio quæ ad essentiam actionis Sacrificij requiritur: ea autem ratione non iuuat, quia oblatio ad essentiam actionis Sacrificij requiri non est actio distincta ab ipsa actione sacrificandi, sed est ipsa actio facta intentione denotandi Deum esse auctorem vita & mortis; sicut etiam consecratio in actione Sacrificij reperta, non est aliud quam actio ipsa Sacrificij, seu oblatio ipsa Deo facta. Accedit, quod absque dubio à Christo in ultima cena fuit Sacrificium integrè essentialiter factum, & non constat ab ipsa factam fuisse predictam illam oblationem.

Ad rationem ergo aduersariorum concedimus, per oblationem illam sufficienter offerri Deo Corpus & Sanguinem Christi; negamus tamen, in ea essentiam immolationis Missæ consistere: quia ad rationem immolationis non sufficit quæcumque oblatio, quia requiritur oblatio qua denotatur Deus auctor vite & mortis, quod non denotatur dicta oblatione.

DIFFICULTAS VI.

Vtrum actio Sacrificij Missæ in fractione Hostiæ consecratae constat.

NVllus est, qui totam essentiam actionis sacrificandi in Missa, in fractione Hostiæ consecratae constitutæ, quia quamvis apta sit, vt in ratio immolationis, seu actionis Sacrificij reperatur, quia est immutatio intrinseca Hostiæ consecratae, seu accidentium panis: nihilominus Christus non commendauit illam pro Sacrificio Missæ, quia voluit ipsum in Missa immolari, & non solum Hostiam consecratam, dicta autem fractione Hostia sola immutatur immutazione apta ad immolationem, non vero Christus; quia per eam fractionem Christus non immutatur nisi localiter, & immutatio localis non est apta ad id.

Est tamen difficultas, An partialiter pertineat ad essentiam immolationis, seu actionis Sacrificij.

Can. 12. de Loci c. 13. ad 4. argumen. & Valentia disp. 6. q. 9. pun. 1. s. 2. docent, consecrationem non sufficere ad essentiam actionis Sacrificij Missæ, sed ad eam etiam requiri fractionem Hostiæ consecratae, quod videtur Christus in sua le Math. 26. Marci 14. & Luca 22. dum panem consecratum fregit, & præcepit vt nos id etiam faceremus. Et ratione probatur, quia fractione Hostiæ consecratae sit, vt per eam significetur fractione sacerdotio Christi in cruce, vt adiuvunt Prosper relatus de Conferat. dist. 2. can. *Cum frangatur*, & Algerus lib. 1. de Sacramentis Corporis & Sanguinis Christi c. 19. Ergo fractione Hostiæ consecratae habet rationem Sacrificij commemoratiui, non minus quam consecratio.

Bellarminus vero, Vasquez, & Suarez vbi supra, & Egidius q. 8. art. 1. dub. 5. docent, fractionem Hostiæ consecratae nō pertinere ad essentiam actionis Sacrificij Missæ (quod etiam significat

S. Thomas q. 82. art. 6. ad 6.) & merito: quia consecratio utriusque speciei, absque fractione Hostiæ consecratae, est sufficiens actio sacrificandi Christum, vt dicemus Difficultate VIII. ergo fractione Hostiæ absque fundamento dicitur ad essentiam actionis Sacrificij Missæ pertinere. Accedit, quod Christus in ultima cena se ipsum invenit sacrificans integrè essentialiter, nō fuit vtius fractione panis consecrati, sed panis non consecrati, vt diximus Difficul. 1. nec dicta fractione Hostiæ consecrata facta fuit in omnibus Missis, vt constat ex Liturgia Basilij, in qua nulla fit mentio talis fractionis, & tamen in omnibus semper fuit factum Sacrificium essentialiter integrum.

Ad fundamentum Cani ex facto & præcepto Christi defunctum, negamus, Christum panem consecratum fregisse, sed tantum panem nondum consecratum, ac proinde non præcepisse, nec commendasse fractionem Hostiæ consecratae, immo nec fractionem Hostiæ non consecratae, sed consecrationem, & ad summum etiam sumptionem Hostiæ consecratae.

Et ad rationem negamus, fractionem Hostiæ consecrata fieri, vt significetur passio & quasi fractione Christi, quia haec consecratione significatur, vt dicemus Difficult. ix. sed fieri tum, vt quodammodo Christum imitemur, qui etiam vtus est fractione panis nondum consecrati, tum etiam, vt divisione Hostiæ in tres partes, tres status hominum beatorum significantur, nempe eorum qui sunt actu beati, & eorum qui sunt in Purgatorio, & eorum qui sunt adhuc in mundo. Proper autem & Algerus non loquuntur de fractione Hostiæ qua Sacerdos semper virut in Missa, sed de ea quam aliquando facit ad distribuendum alijs, & de effusione Sanguinis in ora fidelium; & de his recte dicitur per eas denotari immolationem Corporis Christi, & effusionem Sanguinis illius (quod etiam est verum de fractione Hostiæ consecratae, & de calice de quo Sacerdos bibit) nō quia illa fractione & effusio Sanguinis in ora fidelium immediata, & ratione sui id efficiant, sed mediatæ, & præsuppositiæ ratione consecrationis quam presupponunt, per quam id immediate significatur, vt ex Nylieno adiurit Vasquez nu. 76. Et id tantum volat Paulus 1. ad Corint. 11. dum ait: *Quoiescumque mandabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Addimus, quod quamvis fractione Hostiæ consecrata fieret ad significandam immolationem eruentam Christi, non sufficeret & ad rationem actionis Sacrificij Missæ, vt dicemus Difficultate VIII.

DIFFICULTAS VII.

Vtrum actio Sacrificij Missæ in sumptione specierum consecratarum constat.

Supponimus, sumptionem Eucharistie factam ab alijs, quibus celebrans illam distribuit, non pertinere ad actionem Sacrificij Missæ, vt constat ex vnu Ecclesiæ, in qua sacerdoti celebrantur Missæ absque dicta sumptione; & tamen negari non possit, in eis fieri Sacrificia essentialiter integra, alias Missæ priuata (id est in qua solus Sacerdos comunicat) est illicita, quia illicitum est omittere aliquid quod ad essentiam actionis Sacrificij pertinet. Consequens autem damnatum est in Tridentino fest. 26. cap. 6. & can. 8.

G g

Hoc

Hoc supposito, difficultas est de sumptione à Sacerdote facta, an haec ad essentiam actionis Sacrificij pertinet.

Albertus.

Albertus in 4.d. 13. & Ledesma 1. par. quæst. 23. art. 4. in fine, docent, totam essentiam Sacrificij Missæ consistere in sumptione Eucharistie à Sacerdote celebrante facta: quia si ad rationem actionis Sacrificij requiritur aliqua immutatio in Christo, qui est res oblata, nulli alii actioni Missæ conuenire potest ratio actionis Sacrificij nisi dictæ sumptioni; quia per eam viderur fieri immutatio aliqua in Christo: aut si ad rationem actionis Sacrificij Missæ, quia incuruentur non est, nulla requiritur in Christo immutatio, in ea sumptione melius constituetur, quām in aliqua alia actione; quia ratio actionis Sacrificij incuruenti consistit in eo, quod representet Sacrificium cruentum; sumptione autem Eucharistie id optimè representatur, ut significat Paulus 1. ad Corinthios 11. *Quotiescumque manducabis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabis.* Et quamvis etiam consecratione representetur, nihilominus non in ea, sed potius in sumptione ratio actionis Sacrificij, quod in Missa vniuersum est, constituta est; quia expressius representare videtur Sacrificium cruentum Christi, quām consecratio.

Sotus.

Bellarmino.

Puteanus.

Sotus in 4.d. 13. quæst. 1. art. 4. Bellarminus vbi supra, & Puteanus quæst 8. art. 1. dub. 4. docent, sumptionem Eucharistie à celebrante factam, ad essentiam actionis Sacrificij Missæ partialiter pertinere; ita ut essentia dictæ actionis ex consecratione & ex sumptione coalefcet & compleatur. Quod indicari videtur in can. *Cum frangitur, de Consecratione dicit. 2. dum dicitur, effusionem Sanguinis in ora fidelium, effusionem Sanguinis factam in cruce significare, ac proinde ad essentiam Sacrificij Missæ incuruenti pertinere;* & in Concilio Toletano XII. can. 5. & refertur de Consecratione d. 2. can. *Relatum, dum grauis statuuntur pena in eos Sacerdotes, qui non consumunt Sacrificium quoties sacrificant: & reddit Concilium rationem, nempe, quia quale erit Sacrificium cui nec ipse sacrificans particeps esse cognoscitur, & ideo Theologi communiter fatentur, necessarium esse sub precepto, quod si Sacerdos celebrans post consecrationem impeditur consumere Sacrificium, aliis Sacerdos subrogetur qui illud consumat.* Et ratione probatur, quia in tota Missa nulla est alia realis destruccióne victimæ, nisi sumptio Eucharistie; ergo ad essentiam Sacrificij Missæ pertinet & requiritur, quia ad essentiam actionis Sacrificij requiritur sumptio victimæ.

Vasquez.

Suarez.

Egidius.

Becanus.

Vasquez verò disp. 222. cap. 4. Suarez disp. 75. sct. 5. Egidius quæst. 8. art. 1. dub. 1. Becanus cap. 2. 5. quæst. 6. & plures alii, docent, & merito, sumptionem Eucharistie adhuc à celebrante factam, non pertinere adhuc partialiter ad essentiam actionis Sacrificij Missæ.

Et in primis, totam essentiam actionis Sacrificij Missæ non consistere in dicta sumptione, probatur Primo, quia essentia actionis Sacrificij Missæ consistit latenter partialiter in consecratione, ut dicimus Difficultate VII. ergo tota non consistit in dicta sumptione. Secundo, quia si ob aliquam rationem tota essentia actionis Sacrificij Missæ sita est in sumptione dictæ, & nullatenus in consecratione, maximè quia per sumptionem res oblata immutatur, & non per consecrationem. Hæc au-

tem ratio est nullius momenti, quia ad rationem Sacrificij incuruenti non est necessaria immutatio aliqua physica in re oblata, ut dicimus Difficultate VII. & si necessaria esset, non sufficeret dicta sumptio, quia per eam Christus, qui est victimæ, tantum immutatur secundum locum, immutatio autem secundum locum non est apta ad rationem actionis Sacrificij, quia non est destruccióne rei que mouetur, nec tendit ad destructionem illius.

Deinde dictam sumptionem nec partialiter pertinere ad actionem Sacrificij Missæ, probatur Primo, quia tota donatio & significatio requiri ad essentiam actionis Sacrificij, in quo Christus immolatur, inuenitur in sola consecratione, ut dicimus Difficultate VI. ergo. Secundo, quia ad rationem actionis Sacrificij incuruenti non est necessaria physica immutatio rei immolata, & quamvis esset, non sufficeret dicta sumptio, ut superdictum est. ergo absque necessitate requiritur dicta sumptio, quia si requisita esset, tamquam pars maximè, ut per eam victimæ immutaretur.

Ad rationem ergo pro Alberto & Ledesma respondemus, ad rationem actionis Sacrificij Missæ non requiri immutationem aliquam intinēcam rei immolatae, sed sufficere immutationem mysticam, quæ in sola consecratione immediate & ratione sui reperitur, & non in sumptione specierum immediate & ratione sui, sed tantum presuppositu ratione consecrationis. Et id tantum voluit Paulus 1. ad Corinthios 11. ut diximus Difficultate VI. in fine.

Et ad fundatum pro Soto & Bellarmino desumptum ex dicto can. *Cum frangitur, de Consecratione dicit. 2. dum dicitur, effusionem Sanguinis in ora fidelium, significare effusionem Sanguinis Christi in cruce, non esse verum immediate & ratione sui, sed presuppositu ratione consecrationis presupposita ad ipsam sumptionem Sanguinis; & quamvis immediata & ratione suu illam designaret, non significaret, non sufficeret ad rationem actionis Sacrificij incuruenti Christi, videlicet Difficultate VIII.*

Et ad secundum, desumptum ex dicto Concilio Toletano XII. respondemus, in eo statu penam pro Sacerdotibus non communicantibus quos sacrificant, non quia Concilium existimat, sumptionem Eucharistie ad essentiam Sacrificij pertinere, quia potius supponit, Sacerdotes vere sacrificare, quamvis non consumant & communiciant; sed quia quilibet sacrificans ex precepto tenet fieri particeps Sacrificij, ut ei consentire, & illud approbare videatur.

Ad tertium ex ratione desumptum, respondemus, ad rationem Sacrificij incuruenti, quale est Sacrificium Missæ, non requiri immutationem physicam in re oblata, sed sufficere mysticam, quæ reperitur in consecratione virtuusque speciei, & quamvis esset requisita, non sufficere sumptionem specierum, ut per eam Christus immoleatur, quamvis sit apta ut species immolentur, quod non intenditur in Missa.

DIFFICULTAS VIII.

Vtrum essentia actionis Sacrificij Missæ sit in consecratione, qua Corpus & Sanguis Christi ponuntur ex vi verborum sub speciebus panis & vini.

Sicut in 4. dist. 13. quest. 2. §. *Ad questionem, Gabriel quest. 1. art. 3. dub. 2. Eckius lib. 3. de Sacrificio Missæ cap. 9. Clitouæus lib. 2. contra Lutherum, cap. 16. & plures alij, docent, essentiam actionis Sacrificij Missæ nullatenus sitam esse in consecratione.* Primo, quia consecratio non est oblatio, ergo non est immolatio. Consequentia patet, quia oblatio est necessaria ad immolacionem, imo est genus ad illam. Antecedens autem, nempe quod consecratio non sit oblatio, indicatur in Tridentino, sess. 22. 23. cap. 1. dum ait, Sacerdotibus daran esse potestatem consecrandi, offerendi, & ministrandi Corpus & Sanguinem Christi quibus significare videtur, consecrationem esse distinctionem actionem ab oblatione, sicut etiam ab administratione. Et etiam ratione probatur, quia oblatio supponit rem quæ offertur, consecratio autem non supponit rem quæ offertur, ergo consecratio non est oblatio, nec res consecrata est res oblatio.

Secundò eadem sententia probatur, quia si essentia actionis Sacrificij Missæ sita esset in consecratione, numquam fieret Sacrificium Missæ, nisi fieret consecratio. Consequens autem est fallum, ut constat ex VI. Synodo can. 52. Trullano, & ex Concilio Laodicensi can. 49. dum dicitur, in diebus Quadragesimæ celebrari Sacrificium ex praefanaticatis, exceptis Sabbato & Dominica, quod etiam nunc obseruat Ecclesia in die Paracœus, in quo non consecrat, sed panem die antecedenti consecratum offert in Sacrificium.

Ruardus verò art. 16. §. *Eamdem fidei veritatem, Alanus 1.2. de Sacrificio, cap. 1.5. Gaspar Caffalius lib. 2. de Sacrificio Missæ, cap. 23. Episcopus Oxonensis Tractatu de Sacrificio, cap. 11. Suarez disp. 75. sect. 5. Vasquez disp. 222. cap. 5. Egidius quest. 83. art. 1. dub. 5. Adamus q. 9. dub. 2. & Beccanus c. 25. quest. 6. docent, & merito, essentiam actionis Sacrificij Missæ sitam esse in consecratione reali, sumpta pro positione Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus: quod absque dubio sentiunt Simeon Thessalonicensis libro de Mysterijs Missæ, cap. 23. Nicolaus Cabasilas in Expofitione Liturgie cap. 23. Irenæus lib. 4. Contra hæreses, c. 23. Nyssenus Oratione iude Christi Resurrectione, columna 6. Gregorius lib. 4. Dialogorum cap. 18. & Isidorus lib. 6. Etymologiarum, cap. 19. quorum verba expendunt Vasquez & Egidius.*

Et ratione probatur, quia consecratio realis apitissima est, & maximè proportionata, ut per eam Christus immoletur & sacrificetur, & in Missa non est alia actio ad id apta & proportionata; ergo consecratio realis sicut absque dubio ad id instituta, & commendata à Christo. Consequentia patet. Antecedens autem probatur, quia ex vi verborum consecrationis Christus tamquam victimæ iugulatur inveniens, & mysticè, seu ex vi significatio-

tionis verborum consecrationis, quia ex vi verborum separatur Corpus Christi à Sanguine, & Sanguis à Corpore, ex vi enim verborum consecrationis Corporis, & per se, solum Corpus ponitur sub speciebus panis, & non Sanguis, nisi per concomitantiam, & per accidens, & ex vi verborum consecrationis Sanguinis, & per se, solum Sanguis ponitur sub speciebus vini, & non Corpus, nisi per concomitantiam, & per accidens: ergo consecratio realis apitissima est, & maximè proportionata, ut sit immolatio Christi, ac proinde ut per eam verè denotetur Deum esse auctorem vitæ & mortis.

Consecratio autem realis, est iugulatio Christi mystica, non quia repræsentat mortem cruentam, seu Sacrificium cruentum Christi (quamvis verum sit, illam de facto repræsentare) quia Sacrificia antiquæ legis etiam repræsentabant Sacrificium cruentum, & mortem Christi, & tamen non erant iugulatio mystica Christi: sed dicitur iugulatio Christi mystica, quia est iugulatio Christi, non physica, sed occulta, & alta, ut pote facta tantum ex vi significatio verborum. Vnde consecratio facta a Christo in ultima coena, etiam habuisset rationem iugulationis & immolationis, seu sacrificationis Christi, quamvis Christus non esset moriturus, & etiam consecratio à nobis facta, quamvis Christus non fuisset mortuus.

Obseruandum tamen est, consecrationem sumptam pro dicta positione, esse veram & realem immolacionem, seu veram & reale Sacrificium, etiam non sit realis & intrinseca iugulatio, sed tantum extrinseca & per rationem, quia tantum est iugulatio ex vi significatio verborum: quia ipsa positio, cui conuenit denominatio, & ratio iugulationis, ex vi significatio proueniens, est realis; sicut etiam Sacraenta dicuntur realia, quamvis ratio formalis eorum, nempe significatio Sacramentalis, non sit realis; quia id cui conuenit ipsa significatio Sacramentalis, est quid reale.

Ad primam ergo rationem aduersariorum negamus, consecrationem non esse oblationem. Et ad primam probationem desumptam ex Tridentino, ex eo quod in eo dicitur in Sacerdotibus esse potestatem consecrandi & offerendi Corpus & Sanguinem Christi, respondemus, ex eo non sufficienter colligi, consecrationem esse actionem distinctam ab oblatione, quia iæc dictiones idem significantes repertuntur, præfertim quando illud idem, ut ratione diuersum significant, ut in praesentiarum contingit, quia consecratio & oblatio sunt rationes distinctæ tamquam genus & species. Ad secundam verò probationem, ex ratione desumptam, respondemus, Christum, qui est res oblatæ, presupponi ad consecrationem, quia non sit per illam; præserum quod falsum est, rem oblatam necessariò presupponi ad oblationem, quia etiam Christus definieret in esse rerum natura, si verba consecrationis ita intitulata essent, ut à Sacerdote prolatæ Christum sub speciebus nouiter producerent, & illum eo modo, quo nunc, subillis ponent, abique dubio dicta positio esset oblatio, imo & immolatio.

Ad secundam rationem respondemus, numquam fieri immolacionem seu Sacrificium Missæ, absq; consecratione, ac proinde quādo in Quadragesima iuxta canones VI. Synodi, & Cōcilij Laodicæ.

censis non fiebat consecratio, neque fiebat Sacrificium, sed ex præsanctificatis & consecratis fiebat sacrum mysterium; & etiam in Ecclesia, in qua Sacerdos in die Paracœus non consecrat, etiam non sacrificat, sed participat de Sacrificio sumpto pro victima, illam comedendo pro se & pro populo (utpote victimam Sacrificij pro se & pro populo facta) ut ea participatione a Deo impetrat pro se & pro populo; & ideo petet, ut adstantes orent, ut Sacrificium illud acceptabile fiat, id est, ut victima illa pridie sacrificata fiat in sui & in adstantium utilitatem, per mandationem ab ipso, nomine populi faciendam.

DIFFICULTAS IX.

Vtrum ad essentiam actionis Sacrificij Missæ, requisita sit utriusque specie consecratio.

Cassalius.
Ruardus.
Bonacina.

GAspar Cassalius lib. 2. de Sacrificio, cap. 25. Ruardus art. 26. Henriquez lib. 9. c. 9. n. 10. & Bonacina quæst. vñjma, punct. 2. docent, ad essentiam actionis Sacrificij Missæ non esse requisitam consecrationem viriisque speciei, sed sufficere consecrationem cuiuslibet. Primo, quia per consecrationem cuiuslibet speciei seorsim consecratur Christus, ut sit modo Sacramentali sub illa, & in consecratione cuiuslibet speciei, inclusa est oblatio Christi Deo in ipsius honorem facta; ergo nihil deest, ut consecratio cuiuslibet speciei sit immolatio, & Sacrificium.

Secundò specialiter probatur, in sola consecratione Corporis sufficiens constituiri, quia per eam solam Christus mystice & in cruentè occiditur, & merito: quia per eam solam Corpus Christi ex via significacionis verborum ponitur sub speciebus panis absque Sanguine, & absque anima; ergo in ea sola sufficiens constitutur. Imò videtur non posse in utraque simul constitui, quia per utramque simul non moritur adhuc mystice, sed tantum mystice vulneratur, quia per utramque consecrationem tantum separatur Sanguis a Corpore: per consecrationem vero solam Corporis, Corpus separatur ab anima, quia ex vi verborum ponitur absque illa.

Tertiò idem specialiter probatur, quia si Sacerdos tantum consecraret Corpus, & non Sanguinem, verè diceretur sacrificare, quamvis non Sacrificio integro & completo; ergo ad essentiam immolationis Missæ non requiritur viriisque speciei consecratio, quamvis requisita sit ad illius integratam.

Alanus vero, & Episcopus Oxomensis vbi supra, Suarez sc̄pt. 6. Valquez disp. 223. Bellarminus lib. 4. de Eucharistia, cap. 22. Azor lib. 10. cap. 19. quæst. 4. Egidius dub. 5. Adamus quæst. 9. dub. 2. & Beccanus cap. 25. quæst. 6. docent, ad essentiam actionis Sacrificij Missæ requiri consecrationem viriisque speciei, & merito: quia neutrius speciei consecratio seorsim, sed tantum viriisque speciei simul, est mystica iugulario Christi. Antecedens autem probatur, & in primis, neutrius speciei seorsim consecrationem esse mysticam iugulationem Christi: quia per consecrationem, v. g. solius panis aut Corporis, ita ex vi verborum ponitur Corpus Christi non posito Sanguine, imò nec posita

anima, ut non excludatur positio Sanguinis nec animæ, quia verbis ex vi quorum fit consecratio, non significatur exclusio & separatio eorum, ut patet; alias non possent per concomitantiam ponere Corpus Christi exanguine nec inanimè; ergo consecratio panis aut Corporis nō est separatio mystica Corporis Christi à Sanguine, nec ab anima ipsis, & consequenter nec est iugulatio mystica Christi, nec mystica mors illius; & eadem proportione, per consecrationem solius vini aut Sanguinis, ita ponitur Sanguis sub speciebus vini, ex vi verborum positus Corpore & anima, ut non excludatur; ergo sola consecratio vini aut Sanguinis non est mystica iugulatio, nec mystica mors Christi.

Quod vero consecratio utriusque speciei simul sit mystica iugulatio, & effusio totius Sanguinis à Corpore Christi, probatur, quia ex vi verborum consecrationis Sanguinis tantum ponitur Sanguis Christi sub speciebus vini: (etiam si totus Christus sub qualibet specie ponatur per concomitantiam) ergo ex utraque consecratione coalecit quædam mystica iugulatio Christi, & totius Sanguinis effusio, quia per utramque consecrationem Corpus & Sanguis Christi separari ponuntur ex vi verborum, Corpus sub specie panis, & Sanguis sub specie vini, ac proinde radicaliter, & remore, est quædam mystica mors Christi, quod sufficit ad rationem Sacrificij in cruentu, sicut etiam actio Sacrificij cruentu proximè & formaliter in iugulatione, seu occidente & maceratione, que est propinquæ causa mortis, confitit, actio enim Sacrificij cruentu in Sacrificio veteri, formaliter & proximè sit erat in iugulatione ad quam sepebatur mors.

Ex dictis deducimus, desitionem panis & vini, in qua simul cum superaddito respectu ad Corpus & Sanguinem Christi diximus conuerionem seu transsubstantiationem Eucharisticam confitere, non esse actionem Sacrificij Missæ, nec ad hanc actionem pertinere; quia desit illa non in trahit macerationem seu iugulationem Christi, quia Christus ex eo solùm mystice macatur & iugulatur, quod Corpus & Sanguis ipsius ex vi verborum, & per se separatim ponuntur; ac proinde quamvis non desinenter panis & vini ad positionem Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus (ut contingenter si consecratio fieret valde huius verbis, *Hic est Corpus meum*, & *Hic est Sanguis meus*, particula huius adverbialiter sumpta) efficiendum mystica maceratione & iugulatio. Et ob eamdem rationem in illa alia actio ex illis sex, quæ Difficultate iv. diximus in Missa repertæ, ad essentiam Sacrificij Missæ pertinet, quia scilicet nulla earum intrat mysticam macerationem Christi.

Actio ergo in cruentu sacrificandi Christum sit est essentialiter in positione physica Corporis sub speciebus panis, & Sanguinis sub speciebus vini, prout facta ex vi significacionis verborum consecrationis; quia per eam positionem, prout sic factam, Christus mystice macatur seu iugulatur: quia per eam modo dicto factam Corpus & Sanguis Christi mystice separantur, ita tamen actio Sacrificij Missæ in ea physica positione modo dicto facta consistit, ut necesse sit, quod nouiter fiat quando proferuntur verba consecrationis, sed

sed sufficit quod ex tunc dicta positio continetur ex vi illorum, si ante ex sola voluntate Dei, & non ex vi verborum præcessit, quia ex tunc positio illa efficit mystica unctione Christi, quia ex tunc Corpus ipsius inciperet esse sub speciebus panis per se, & non Sanguis nisi per accidens, & per concomitantiam; & Sanguis sub speciebus vini, & non Corpus, nisi per accidens, & per concomitantiam; etiam si ante prolationem verborum omnia, quæ sunt in Christo, efficiantur per se & primariæ. Et quia reuerteretur sic effici, si poneretur ex sola voluntate Dei, & non ex vi verborum consecrationis, ideo si positio illa nouiter non fiat, aut antiqua continetur ex vi verborum consecrationis, non erit unctione Christi mystica, quia nullo modo efficit separatio mystica Corporis & Sanguinis Christi. In Sacrificio ergo iniquo Missa, immolatio est quid coalescens ex positione physica Corporis Christi sub speciebus panis, & Sanguinis Christi sub speciebus vini, & ex respectu rationis prouenienti ipsi positioni ex eo quod fiat à Deo ad extinguentiam significacionis verborum consecrationis, qui potest moralis appellari, utpote ortus ex instrumento morali, nempe ex verbis consecrationis, ex quibus prouenit Corpus per se poni sub speciebus panis, & Sanguinem sub speciebus vini: & consecratio vocalis, seu prolatione verborum consecrationis, se habet ad actionem Sacrificij Missæ, quasi instrumentum, & gladius quo ipsa fit: res autem oblata, seu victimæ in dicto Sacrificio est Christus ut homo secundum suam substancialiam, prout abstrahit à modo existendi naturaliter, quia substantialia ipsa hominis Christi est quæ mactatur, non modus. Species vero Sacramentales non pertinente ad essentiam seu substancialiam victimæ, ut patet ex dictis; pertinent tamen quodammodo ad immolationem ipsam tamquam ea sub quibus fit; Corpus vero & Sanguis Christi non sunt victimæ, quia ipsa non mactantur seu unctionantur; sunt tamen quasi partes, & frusta victimæ.

Ad primam rationem aduersariorum concedimus, per consecrationem cuiuslibet speciei totum Christum consecrari, ut sit Sacramentali modo sub illa, & ex eo forsan Deo in honorem ipsius offerri; sed non in Sacrificio, ob rationem à nobis traditam, sed ad summum simplici oblatione.

Ad secundam respondemus, & in primis ad eius priorem partem constat, quomodo in consecratione solius Corporis non constituit actio immolationis: quia quāmuis ex vi verborum ita ponatur Corpus per se, ut non ponatur Sanguis, nec anima per se; non tamen excluduntur, & cideo nec est mystica mactatio, nec mors. Et ad posteriorem etiam constat, quo modo per consecrationem utriusque speciei non tantum mysticæ unctionetur proximè, sed etiam mysticè moratur remorè, quod ad rationem Sacrificij sufficit; quia ad id non requiritur consumptio nec mors victimæ, sed sufficit immutatio victimæ, ad consumptiōnem aut mortem tendens.

Ad tertiam negamus, quod si Sacerdos tantum consecraret Corpus, & non Sanguinem, sacrificaret, in quo nullum est absurdum.

DIFFICULTAS X.

Vtrum consecratio utriusque speciei simul, sit Iure diuino præcepta.

Conueniunt Theologi, consecratione utriusque speciei simul esse necessariam sub præcepto, ita ut illicitum sit unam tantum consecrare, & non ambas, supposito quod sit cœlestatio, quod ex dicendis constabat. Est tamen difficultas, quo Iure præcepta sit, an diuino, an tantum humano.

Adrianus in 4. quæst. 6. de Eucharistia, Maior etiam in 4. dist. 9. quæst. 3. & Claudius Sanctes Repetit. 10. de Eucharistia, cap. 3. docent, non esse præceptum Iure diuino, sed tantum Iure humano Ecclesiastico. Primo, quia Christus in castello Emaus speciem tantum panis consecravit, ergo ipse non præcepit consecrationem utriusque speciei, quia ipse non faceret contra id quod alii præceptum relinquebat. Secundo, quia si consecratio utriusque speciei esset præcepta à Christo, maximè quia esset necessaria, ut per consecrationem utriusque fieret commemorationis Passio Christi, quasi per consecrationem viiis non fiat; sed per consecrationem viiis tantum speciei fit predicta commemorationis, sicut si sumptio viiis tantum speciei, ut indicatur Luc. 22. dum post consecrationem Corporis ante consecrationem Sanguinis dicitur, *Hoc facite in meam commemorationem.* Tertiò, quia si consecratio utriusque speciei esset Iure diuino Christi præcepta, non posset dispensatione Romani Pontificis una sola consecrari, quia Romanus Pontifex nequit in Iure diuino dispensare. Legimus autem, Romanum Pontificem aliquibus nationibus concessisse, ut sub specie tantum panis consecrarent, quia Innocentius VIII. id concessit Norvegicis, ut refert Volaterranus lib. 7. Geographia c. 4.

Marsilius vero in 4. quæst. 6. art. 1. par. 1. dub. 3. & 4. Caietanus quæst. 80. art. 1. 2. Gabriel lect. 10. Sotius in 4. dist. 9. q. 1. art. 2. & Valsquez disp. 223. cap. 3. & Egidius dub. 5. docent, consecrationem utriusque speciei simul esse Iure diuino positivo Christi præceptum; quod significat Tridentinum fest. 22. cap. 1. dum, postquam dixit, Christum Sacerdotem secundum ordinem Melchisedechi Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini obculisse, subdit: *Ac sub eorumdem rerum symbolis, Apofolis, quos tunc noui Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent iradidit, & eidem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent præceptum per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem; uti semper Catholica Ecclesia invenit, & docuit.* Et idem indicatur Lucæ c. 22. illis verbis, *Hoc facite in meam commemorationem*, ex quibus Tridentinum deduxit, Christum præcepisse consecrationem utriusque speciei simul; quia quāmuis apud Lucam non dicitur, *hac facite*, sed *hoc facite in meam commemorationem*, & ea verba tantum fuerint expressa immediatè post consecrationem panis, nihilominus satis indicatur ea etiam fuisse repetita à Christo post consecrationem Calicis, dum subditur, *similiter & calicem*: quia adverbium *similiter* refert repetitionem omnium quæ dicta fuerunt post consecrationem panis.

Gg 3 Et

Et id ratione congruenti probatur, quia Christum præcipere consecrationem vtriusque speciei simul, ex suppositione quod fieret consecratio, fuit maximè conueniens, quia ad essentiam Sacrificij fuit requiæta, & ad integratatem Sacramenti, ergo credi potest illam præcepisse. Hac ratione, etiam id congruent proberetur, sed non efficaciter, quia potuit non præcipi à Christo.

Addimus, consecrationem vtriusque speciei simul, etiam præcepta sit Iure diuino positio Christi, non tamen Iure diuino naturali, supposita institutione diuina Christi consecrationis in Sacramentum, & specierum consecratorum in Sacramentum; quia adhuc ea institutione supposita, nulla sit irreuerentia Sacrificio, nec Sacramento, ex eo quod quis, quando consecrat, nec perficiat Sacrificium, nec Sacramentum, quia id nullo fundamento potest probari; præfertum cùm absque illa irreuerentia in Sacramentum conseruetur regulariter imperfectum integraliter, ut quando consecratur species panis, nulla conseruata species vini.

Ad primam ergo rationem aduersiorum respondemus, Christum, etiam fieri aucto dicti præcepti positum, tantum consecratae speciem panis in castello Emaus, ut ex contextu deducatur; & satis congruent, quia pro tunc voluit suos Discipulos retinere, & ab eis agnoscere, & agnitus statim ab ipsorum oculis euangelizare, quia id pro cetero tempore expediebat: & quia statim in fractione panis consecrati agnitus fuit, id est non expectans consecrationem vini dispergitur.

Ad secundam respondemus, consecrationem vtriusque speciei fuisse præceptam à Christo, ut fieret Sacrificium, & ut per illud passio ipsius representaretur, quia vnius tantum consecratione non fit Sacrificium, nec passio illius representatur, nec vnius, imò nec vtriusque sumptione, nisi præsuppositu. Quomodo verò Lucas significet, Christum verba illa, *Hoc facite in meam commemorationem*, repetitio post Sanguinis consecrationem, iam diximus.

Ad tertiam, nonnulli, qui admittunt, consecrationem vtriusque speciei esse Iure diuino Christi præcepta, etiam admittunt, Romanum Pontificem posse id eo, & in quocumque alio Iure diuino, dispensare. Sotus verò, Vasquez & Egidius docent, Romanum Pontificem non posse in præcepto diuino consecrandi simul vtramque speciem dispensare; nec in aliquo alio præcepto diuino, & merito: quia nullus inferior potest in præcepto sui superioris dispensare. Vnde falsum est, Innocentium VIII. in dicto præcepto dispensasse. Nihilominus dispensare potest, & sèpè dispensat in voto, & in iuramento promissorio, quorum obligatio est naturalis, & non minor quam obligatio diuini præcepti; non auferendo inmediate obligationem voti & iuramenti, sed tamquam Vicarius Christi, & dispensator bonorum illius, remittendo præmissionem Deo factam, qua remissa, extinguitur obligatio naturalis. Dispensat etiā, seu auferit obligationem ortam ex matrimonio rato non consummato, dissoluendo nomine Dei ipsum contractum ex quo oritur illa obligatio, ad qua haber peculiarem potestatem; & non ad relaxandam obligationem præcepti à Deo lati, quia hæc non agnoscitur in Romano Pontifice. Et si recenter ordinati, qui concelebrant cum Episcopo ordinante, non sumunt vtramque speciem, quas simul celebrantes

Iure diuino tenentur sumere, sed tantum sumunt speciem panis; non est, quia Ecclesia dispensat cum illis, sed quia præceptum istud tantum est pro præcipuo celebrante, qui in eo casu est Episcopus. Nec dispensat cum eo, qui in articulo mortis ob sua delicta priuat Eucharistiæ, quia tantum prius illum iure communicandi, ex quo prius, potius dicitur impeditus ad impletione præcepti sumunt Eucharistiam, quam dispensatus in eo præcepto.

DIFFICULTAS XI.

Vtrum in Missa sit unum tantum Sacrificium.

Dificultas hæc præsertim procedit de Sacrificio proactione sumpto, quia hæc solam & dicitur abolutam & strictè Sacrificium.

Cassalius lib. 1. de Sacrificio cap. 20. docet, in Missa duo esse Sacrificia, vnum panis & vini, & alterum Corporis & Sanguinis Christi: quod etiam indicat Scotus in 4. d. 13. q. 2. s. *Ad questionem*, dum Sacrificium Missæ sufficiens constituit in oblatione panis & vini seorsim, & etiam in oblatione Corporis & Sanguinis Christi. Probari autem potest, quia in Missa fit destrutio panis & vini, & etiam maestatio incruenta Christi; ergo in Missa sunt duo Sacrificia, non tantum pro victimâ seu pro re oblata, sed etiam pro actione seu immolatione.

Alij (vt refert Azor lib. 10. cap. 19. quæst. 6.) docent in Missa esse duo Sacrificia, vnum Corporis, & alterum Sanguinis: quibus fauere videtur Ecclesia, dum in Oratione pro defunctis de anima ait, *His sacrificiis purgata*. Et probari potest, quia est duplex consecratio, una Corporis, & altera Sanguinis, & qualibet representat Sacrificium cruentum Christi, ergo sunt duo Sacrificia, non tantum pro victimâ, sed etiam pro actione.

Bellarminus l. 1. de Missâ, c. 27. Suarez disp. 64. fol. 4. Vasquez disp. 22. 3. Azor vbi suprà & communiter Doctores docent, & merito, in Missâ esse vnicum tantum Sacrificium, quod satis indicat Tridentinum, dum less. 22. in initio eam appellat vnum & singulare Sacrificium; quod præcipue intelligitur de Sacrificio pro actione sacrificandi, quia ipsa sola est quæ strictè est & appellatur Sacrificium. Et ratione constat, quia in Missâ est vnicum tantum victimâ, nempe humanitas Christi, ut pater ex dictis Difficultate 111. & vnicum tantum immunitatio humanitatis Christi, quæ aptè & conuenienter possit in Sacrificio seu in immolatione assumi, nempe consecratio vtriusque speciei simul, per quam Christus, ut homo, mystice & incruente occiditur seu maestatur; & non est alia, quia si aliqua alia, maximè adiunctio Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus, & oblatio Corporis & Sanguinis Christi, neutra autem est apta ad id, quia neutra est consumptio humanitatis Christi, nec prævia, & ordinata ad id; ergo in Missâ est vnicum tantum Sacrificium, etiam pro actione seu immolatione sumptum.

Ad rationem verò pro Cassilio concedimus, in Missa reperiri desitionem panis & vini, & eam esse apud ut assumatur in Sacrificium; quia tamen non est apta ut assumatur in Sacrificium Christi, quod tantum sicut à se ipso commendatum Ecclesiæ in victimam,

viictimam, sed tantum est apta in Sacrificium panis & vini, ideò in Missa non habet rationem Sacrificij: quia iuxta intentionem Ecclesia non fit ex affectu profitendi Deum auctorem vita & mortis, absque quo nequit habere rationem Sacrificij & immolationis; sicut genuflexio, qua nō fit ex affectu recognoscendi practice Deum ut superiore ipſi qui genuflectit, non habet rationem adorationis.

Quomodo verò nec oblatio panis & vini, nec oblatio Corporis & Sanguinis Christi habeat rationem Sacrificij & immolationis, iam diximus Difficultatibus precedentibus, & etiam quomodo ex utraque consecratione coalescat unum sacrificium, seu una immolatio Christi; & quomodo sola humanitas Christi sit victimæ, & non eius Corpus & Sanguis. Sacrificium tamen Missæ dicitur ab Ecclesia in Oratione illa Sacrificia in plurali, quia in eo reperiuntur duæ res sacræ, Deo pro nobis simplici oblatione oblate.

Addimus, in quo Doctores conueniunt, non solum in Missa unicum tantum Sacrificium fieri, sed etiam præter illud nullum aliud extra Missam in Ecclesia fieri ex ordinatione Christi, aut Ecclesie, quod significant Tridentinum & plures Patres, dum ab ipsis Eucharistia appellatur unicum & singulariter Sacrificium. Et ratione constat: quia quamvis Iure naturali si liberum vnicuius; Sacrificium offerre, nihilominus postquam publica auctoritate eriguntur Sacerdotes ad Sacrificium offerendum, nullus alius potest licet Sacrificium offerre, quia eo ipso virtualiter id prohibetur aliis: sed in Ecclesia Christiana sunt Instituti & electi Sacerdotes ad sacrificandum, ergo nullus alius id potest licet efficere: sed isti tantum sunt instituti ad offerendum Sacrificium Missæ, ergo præter illud nullum aliud in Ecclesia fit. Imò nullum aliud ab Ecclesia potest institui, ut aduentum Vasquez & Suarez, sicut ne nouum genus Sacerdotij, quia eo ipso quod Christus dictum Sacerdotium instituit ad dictum ministerium, virtualiter prohibuit aliud institui.

Fuit autem maximè conueniens, ut postquam Sacrificium cruentum Christi, quod veteribus præfigurabatur, fuit factum, non solum nullum ex antiquis perseveraret, sed etiam ut nulla alia res præter ipsum Christum, seu humanitatem Christi in Ecclesia Christiana immolaretur; nihilominus ne Ecclesia Christiana sine Sacrificio maneret, sicut etiam maximè conueniens, ut idem Christus alio modo, & in memoriam sui Sacrificij, cruentum in Sacrificium offerretur.

DIFFICULTAS XII.

Vtrum Sacrificium Missæ sit idem cum Sacrificio cruento, quod Christus in cruce celebravit.

Supponimus, Sacrificium Missæ, & Sacrificium quod Christus in cruentè in ultima cena celebravit, & quæcumque alia, non differt in ratione religionis & Sacrificij, quia in eis est idem motuum, & eadem ratio cultus, nempe profissio Dei viae & mortis. Est tamen difficultas, quomodo, salua vnitate specifica in ratione Sacrificij, Sacrificium Missæ & Sacrificium Christi in ultima cena factum conueniant, & differant.

Si in ultima cena factum conueniant, & differant.

Hæc ergo duo Sacrificia conueniunt non solum specie formalis in ratione Sacrificij, ut pater, sed etiam specie materiali, seu physica quoad immolationem, & quoad modum, quia utrumque fit in cruento & mystica mortis & in cruento & mystico modo: nihilominus quoad immolationem & mortis distinguntur numero, ut patet. Ita tamen Sacrificium Missæ & Sacrificium à Christo in cena factum distinguntur numero quoad actionem & quoad modum, ut non magis differant quam duo Sacrificia que sunt in duabus Missis, etiam si alijs rationibus accidentaliter differant, quibus non differunt duo Sacrificia in duabus Missis facta: quia Primo differunt quoad statum victimæ, seu rei oblate, quia homo Christus in cena fuit immolatus mortalis, & in Missa immolatur immortalis. Addimus, quoad statum victimæ, quia mortalis & immortalitas non intrant in victimam; quia quod offertur, est Christus, seu humanitas Christi secundum se, prout abstrahit ab hoc & ab illo statu. Secundò differunt quoad offerentes, quia in Sacrificio illo à Christo in cena facto, ipse Christus fuit proximè & ratione sui offerens, & ita Christus actione ipsa Sacrificij meruit, ut pote ab ipso elicita; in Sacrificio verò Missæ Sacerdotes sunt qui proximè offerunt, non vero Christus, nisi tantum remorè, ut dicemus Disputatione 11. Difficultate 1. & ita Christus actione ipsa sacrificandi in Missa non meretur, quamvis nun c sit in statu merendi alijs.

Tertio differunt, quod Sacrificium à Christo in cruento in ultima cena factum, fuit figura Sacrificij mortis cruentæ in cruce paulò post futurum. Sacrificium verò quod à nobis fit in Missa, est figura Sacrificij mortis cruentæ in cruce præteriti, quamvis differunt hoc potius oriantur ex diuerso statu rei figurata, quam ex diuersitate aliqua signi in Sacrificio in cruento facto à Christo, & facto à nobis in Missa.

His & alijs rationibus satis notis differunt Sacrificium in cruento Christi, & Sacrificium Missæ, quas quisque facile discernere potest.

DIFFICULTAS XIII.

Vtrum Sacrificium Missæ sit idem cum Sacrificio cruento, quod Christus in cruce celebravit.

Supponimus, Sacrificium Missæ, & Sacrificium cruentum Christi in cruce non distingui specie formalis in ratione Sacrificij, quia in eis est idem motuum, & eadem ratio cultus. Est tamen difficultas, quomodo, salua hac vnitate, seu idemtate specifica formalis, conueniant & differant. Sacrificium ergo Missæ, & Sacrificium quo Christus fuit in cruce à se ipso cruento immolatus, conueniunt quoad victimam, quia in utroque est una & eadem numero, nempe Christus, ut definit Tridentinum less. 22. cap. 2. datur ait: *In dñi. Tridentino Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & in cruento immolatur, qui in aracne scipsum cruento oblitus.* Et paulò infra: *Vna enim eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui scipsum tunc in cruce*

in institutionem Christi, qui noluit plura numero Sacrificia ab eodem simul moraliter facta maiorem fructum cauare, quam si unum tantum fieret, quia illum cauant, quando fuit, ad quam etiam reduximus plures formulas (quas diximus esse plura numero Sacraenta) non cauare maiorem gratiam, quando simul ab uno recipiuntur, quam si unum tantum recipiuntur, quia illam cauant, quando recipiuntur sicut Sacrificia quando sunt.

Quod si objicias: Vita Christi est una & eadem secundum numerum, ergo etiā priuatio illius, seu mors in qua actio Sacrificij consistit; ergo Sacrificia, quibus Christus immolatur, nequeunt esse plura adhuc secundum numerum. Respondemus, quod quamvis vita Christi sit una & eadem, & consequenter priuatio illius seu mors in facto esse sit tantum una & eadem, nihilominus priuatio illius in fieri, & per modum actionis aut passionis, qua ratione dicitur interitus, seu occiso & interficio, potest esse multiplex, non solum mystica, sed etiam cruenta: quia si Christus iterum interitus physicè, diceretur duplum interitus seu mortem obijisse; Sacrificium autem non conflit in priuatione vita in facto esse, seu in morte in facto esse, quia etiā mors perseverat, quando iam Sacrificium transactum est; sed in priuatione vita in fieri, & ideo unus Christus potest pluribus Sacrificiis seu immolationibus immolari & offerri, quia potest pluribus actionibus aut passionibus occidit, non solum mysticè, sed etiam physicè.

DIFFICULTAS XIV.

Quo pacto in Eucharistia ratio Sacrificij comparetur cum ratione Sacraenti.

O Missis quæ ab aliis circa hanc difficultatem dicuntur, quia unusquisque circa eam philosophatur iuxta ea que sentit circa naturam Sacraenti, & circa naturam Sacrificij Eucharistie; ea tantum circa eam pronuntiabimus, que immo dicta à nobis de eorum natura sufficiant, & necessaria sint ad illius breuem & claram resolutionem.

Et Primo, si comparatio fiat in ordine durationis, Sacramentum Eucharistie essentialiter non integraliter perfectum, prius duratione est quam Sacra-
ficium, ut adiutent Valsquez disp. 224. c. 2. & Suarez disp. 76. sect. 1. Et idem existimamus, quando in eadem Missa plures formulae & plures calices consecrantur, nempe in ea fieri plura numero Sacrificia, sicut & plura numero Sacraenta, quia tunc sunt plures numero actiones immolandi, quamvis simul, & ideo verbis. Imò quando plures formulae consecrantur, & unus tantum calix, etiam sunt plura numero Sacrificia, sed partialiter tantum diuersa; quia consecratione illius unius calicis efficitur unus essentialiter Sacrificium, cum consecratio ne cuiuslibet speciei panis seorsim, diuersum partialiter à Sacrificio coalefciente ex consecratione eiusdem calicis, & ex consecratione alias speciei panis; sicut una species vini cum pluribus speciebus panis efficit plura numero Sacraenta integraliter perfecta, inter se partialiter distincta, quia in quolibet est una pars distincta, nempe species panis. Plura tamen numero Sacrificia, siue totaliter siue tantum partialiter distincta, in eadē Missa simul facta, non cauant maiorem fructum, quam si unum tantum fieret; quod reducendum est ad

Secundo, si comparatio fiat in ordine naturæ & causalitatis efficientis, & in ordine quasi executionis, Sacrificium prius est Sacramentum integraliter perfecto, & suo modo pars Sacrificij Sacramentum essentialiter non integraliter perfecto, quia efficientia Sacrificij sita est in consecratione reali vtriusque speciei simul, nepe in positione Corporis sub speciebus panis, ex vi significationis verborum facta,

Valsquez
Sect. 1.

DISP. I. De Sacrificio Missæ.

& in positione Sanguinis sub speciebus vini, ex vi significatio[n]is verborum facta in vitroque simul: effientia verò Sacramenti in speciebus ipsiis prout consecratis, seu prout continentibus Christum; positio autem dicta Corporis & Sanguinis Christi prior est ordine causalitatis efficientis, & executio[n]is quād species contineant Christum, seu sint Sacramentum, quia dicta positio conductit tamquam effectio seu causalitas efficientis seu potentis Corpus & Sanguinem Christi sub speciebus, ut species contineant Corpus & Sanguinem Christi, & sint Sacramentum. Econtrà verò Sacramentum Eucharistiae eadem proportione est prius ordine intentionis, imò & perfectionis ipso Sacrificio. Et in primis ordine intentionis est prius, quia dicta positio Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus ordinatur quasi medium ad Sacramentum, quasi ad finem, quia dicta positio non tantum fit ut ea denotetur Deus auctor vitae & mortis, sed etiam ut mediā illā species, sub quibus Corpus & Sanguis ponuntur, sint Sacra[m]enta, seu signa facta gratiae. Deinde etiam est prius ordine perfectionis, quia species, quibus effientia Sacramenti posita est, perfectiores sunt dicta positio Corporis & Sanguinis Christi sub ipsiis speciebus.

DIFFICULTAS XV.

Utrum Sacrificium Missæ sit propitiatorium.

Supponimus, Sacrificium, quo Deum auctorem vitæ & mortis prædictæ profitemur, ex fine ob quē potest aptè fieri, dici quadrupliciter. Quia primò dicitur honorarium, quatenus est aptum ut fiat ex proprio intrinseco fine, nēpe colendi Deum, in eo fine fistendo. Secundò dicitur eucharisticum, seu laudis, quatenus est aptum ut fiat ad agendas gratias Deo pro aliquo beneficio accepto. Tertiò dicitur propitiatorium, quatenus est aptum ut fiat ad placandum Deum peccatis nostris iratum, ut ea remittat. Quartò dicitur impetratorium, quatenus aptum est ut fiat ad impetranda à Deo alia beneficia, distincta à remissione peccatorum.

Conueniunt Theologi, Sacrificium Missæ verè esse honorarium, & etiam eucharisticum, seu laudis, in quo etiam conueniunt hæretici, ex suppositione quod sit proprie[n]tate Sacrificium, quod ipsis non admittunt, contra quos id nos probauimus Difficultate II.

Est tamen difficultas, An Sacrificium Missæ etiam sit propitiatorium.

Hæretici vno ore negant, Sacrificium Missæ esse propitiatorium, adhuc ex suppositione quod sit propriæ Sacrificium, quia Christus suo Sacrificio cruento crucis abundantissimè satisfecit pro peccatis nostris; ergo Sacrificium Missæ, etio[n] sit Sacrificium, frustra erit propitiatorium seu expiatorium.

De Fide tamen est, Sacrificium Missæ (quod iam vidimus esse propriæ Sacrificium) esse verè propitiatorium. Ita definitur in Tridentino sess. 22. cap. 2. & can. 3.

Ei omisitis rationibus, quibus Difficultate II.

DIFFIC. XIV. & XV.

357

ostendimus Sacrificium Missæ esse propriæ Sacrificium, quibus eo ipso ostenditur esse propitiatorium, quia omne propriæ Sacrificium eo ipso est propitiatorium, nunc id specialiter ostendendū est.

Et in primis id indicat Paulus ad Hebr. 5. dum ait: *Offensio[n]is Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constitutus in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona & Sacrificia pro peccatis.* Quibus verbis Paulus describit munus Sacerdotis in communione, ut ostendat Christum Sacerdotem ad id fuisse assumptum à Deo. Sacerdotes ergo à Christo in sua Ecclesia instituti, absque dubio instituti fuerunt ad offerendū Sacrificium pro peccatis; sed ad nullum aliud Sacrificium instituti fuerunt, nisi ad Sacrificium Missæ; ergo istud est propitiatorium, seu aptum ut offeratur pro peccatis.

Secundò id tradunt Iacobus in sua Liturgia, dum ait, *Offerimus tibi incrementum Sacrificium pro peccatis nostris, & ignorantia populi,* Chrysostomus & Basilius in suis Liturgijs, & communiter Patres, quos referunt Bellarm. cap. 2. & Vasquez disp. 224. cap. 3.

Chrysost. & Basilius. Bellarm. Vasquez.

Tertiò ratione probatur, quia antiqua Sacrificia verè erant propitiatoria pro peccatis, ut significatur Iob. 1. & Leuitici 4. ergo absque fundamento & causa id negabatur Sacrificio Missæ: quia si Sacrificium cruentum Christi non obstitit Sacrificijs antiquis, ut essent propitiatoria, etiam non obstat, ut Sacrificium Missæ sit propitiatorium, nec obstat, ut diximus Difficultate II.

Addimus, in quo etiam conueniunt Theologi, Sacrificium Missæ etiam esse impetratorium aliorum beneficiorum, quod significat Tridentinum cap. illo 2. & can. 3. dum ait, Sacrificium Missæ offerri pro peccatis, penitentia, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, vbi nomine aliarum necessitatium omnia alia beneficia, quibus indigemus, intelliguntur. Et id tradunt Tertullianus lib. de Corona Tertullian. militis, Cyrillus Catech. 5. Chrysostomus Ho. 18. Cyrillus. & 21. in Acta Apost. & Augustinus lib. 22. de Ciuuitate. cap. 28. & idem etiam constat ex omnibus Liturgijs Græcis, & etiam ex nostra Latina, in qua ante & post confectionem varia beneficia petimus, & non nisi virtute Sacrificij, ut modus ipse petendi denotat. Erratione probatur, quia antiqua Sacrificia etiam fiebant pro impetrando varijs beneficij, distinctis à remissione peccatorum, ut constat ex Iob 10. & Leuit. 7. & 2. Reg. vlt. & 2. Machab. 3. & 1. Esdra 6. ergo id non est negandum Sacrificio Missæ, quia in eo omnis virtus, quæ fuit in Sacrificijs antiquis, est perfectiori & nobiliiori modo, ut adiurunt Leo Serm. 8. de Passione, Chrysostomus in Psalm. 59. & Augustinus lib. 1. Contra aduersarium legis & Prophetarum, c. 20. & indicatur in Oratione Dominicæ 6. post Pentecosten, dum dicitur: *Deus, qui legalium differentiationem hostiarum vnius Sacrificij perfectione sanxisti.*

Addimus, Sacrificium Missæ excedere Sacrificia antiqua in modo impetrandi remissionem peccatorum, & beneficia, quia Sacrificia illa id tantum efficiebant ex opere operantis, nempe quatenus opera bona, & attendit deuotione offerentis, Sacrificium verò Missæ ex opere operato, ut dicemus Disputatione III. Difficultate VI.

DISP V-